

Handläggare
Magdalena Möne
08-508 262 47**Till**
Trafiknämnden
2017-05-18

Program för miljöövervakning av biologisk mångfald och relaterade ekosystemtjänster. Svar på remiss från miljö- och hälsoskyddsnämnden

Förslag till beslut

1. Trafiknämnden godkänner trafikkontorets tjänsteutlåtande som svar på remiss från miljö- och hälsoskyddsnämnden
2. Trafiknämnden justerar beslutet omedelbart.

Jonas Eliasson
FörvaltningschefTed Ell
Avdelningschef

Sammanfattning

Trafikkontoret har tagit del av förslag till ”program för miljöövervakning av biologisk mångfald och relaterade ekosystemtjänster” och vill som svar på remissen anföra följande. Trafikkontoret ser nyttan med att kunskapsunderlag som rör den föränderliga stadsnaturen håller hög kvalitet och aktualitet. Ett överblickbart och aktuellt program är betydelsefullt för trafikkontorets fortsatta bidrag till stadens arbete för biologisk mångfald och relaterade ekosystemtjänster. Särskilt kapitel 5 ”Uppföljning av skötsel och åtgärder”, är av särskild vikt för trafikkontoret. Det ligger i trafikkontorets intresse att det arbete som görs inom stadens olika förvaltningar samlas och blir lättillgängligt. Nya underlag bör bli tillgängliga via befintliga inarbetade verktyg som t.ex. dpmap.

Förslaget med en utökad idébank för bland annat grönytekomensation kommer innebära ett bra stöd. Idébanken kommer kunna användas även vid andra tillfällen, förutsatt att den är lättillgänglig

Andra utredningar som skulle vara av intresse är stöd för arbete med svaga gröna samband i kilarna och stöd för skydd av grönytor

Trafikkontoret
StadsmiljöFleminggatan 4
Box 8311
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 262 47
Växel 08-508 272 00
magdalena.mone@stockholm.se
trafikkontoret@stockholm.se
Org nr 212000-0142
stockholm.se

under byggtiden för att grönytoras kapacitet att leverera ekosystemtjänster inte förstörs genom okunskap.

Flera åtgärder kommer vara till bra stöd för vår verksamhet men t.ex. ett större fokus på ekosystemtjänster hade inneburit ett ännu bättre stöd, t.ex. dagvattenfrågor och på vilket vis dagvatten som avleds från hårdgjorda ytor kan bli en tillgång för angränsande grönytor.

Inom programområde uppföljning av skötsel och åtgärder vill vi lyfta fram behovet av åtgärder som är kopplade till driftbudget samt lyfta fram vikten av en bra dialog och förankring med närboende när skötsel som påverkar rekreativa värden ändras.

Remissen

Trafiknämnden har fått ”Program för miljöövervakning av biologisk mångfald och relaterade ekosystemtjänster” på remiss från miljö- och hälsoskyddsnämnden. Remisstiden sträcker sig till och med den 25 mars 2017.

Av programmet framgår att det är en utmaning för den växande staden att tillgodose behov av bostäder och teknisk infrastruktur, och samtidigt behålla de viktigaste funktionerna hos våra ekosystem och de tjänster vi får från dem. Stockholm har en rik och varierad naturmiljö som är av stor betydelse för invånarnas långsiktiga livskvalitet. Stadens grönstruktur är i sig en förutsättning för fortsatt leverans av ekosystemtjänster. Goda kunskaper om grönstrukturens ekologiska funktioner, innehåll, struktur och utveckling är därför av vikt både för stadsplaneringen och skötseln av stadens mark och vatten. En regelbunden och välplanerad övervakning av Stockholms naturmiljö behövs för att kunna följa förändringar i tillståndet över tid och sätta in rätt åtgärder, vid lämpliga tidpunkter och på rätt platser.

Genom att remittera förslaget till ett flertal nämnder önskar miljö- och hälsoskyddsnämnden hjälp med att, bland annat, belysa följande frågeställningar:

1. Ger den planerade övervakningen det stöd respektive nämnd behöver?
2. Finns det andra undersökningar som behöver genomföras?
3. Har planen rätt prioriteringar av de olika miljöövervakningsinsatserna?
4. Finns det annat stöd än miljöövervakning som respektive nämnd skulle vilja ha från miljö- och hälsoskyddsnämnden när det gäller biologisk mångfald och ekosystemtjänster m.m.?
5. Övriga synpunkter.

Remissen i sin helhet biläggs detta tjänsteutlåtande.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har remitterat ett förslag till miljöövervakningsplan för biologisk mångfald och relaterade ekosystemtjänster till trafiknämnden, stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden, Stockholm Vatten AB, Idrottsnämnden, stadsledningskontoret och till samtliga stadsdelsnämnder

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom trafikkontoret.

Trafikkontorets synpunkter

Trafikkontoret har tagit del av förslag till ”program för miljöövervakning av biologisk mångfald och relaterade ekosystemtjänster” och vill som svar på remissen anföra följande.

Den föreslagna övervakningen ger ett gediget och genomarbetat intryck. Trafikkontoret ser nyttan med att kunskapsunderlag som rör den föränderliga stadsnaturen håller hög kvalitet och aktualitet. Ett överblickbart och aktuellt program är betydelsefullt för trafikkontorets fortsatta bidrag till stadens arbete för biologisk mångfald och relaterade ekosystemtjänster.

Det ligger även i trafikkontorets intresse att det arbete som görs inom stadens olika förvaltningar samlas och blir lättillgängligt. Stöd i att se var och hur ekosystemtjänster kan stärkas och användas på en plats är av vikt för både den sociala och den ekologiska grönstrukturen. Det är betydelsefullt att miljöförvaltningens faktaunderlag kommer till nytta för alla berörda förvaltningar. Åtgärder som föreslås i rapporten, både under respektive programområde men särskilt under kapitel 5 ”Uppföljning av skötsel och åtgärder”, är av särskild vikt för trafikkontoret. Kontoret har nedan disponerat synpunkter av mer detaljerad karaktär under de frågeställningar som miljö- och hälsoskyddsnämnden önskat få belysta.

1) Ger den planerade övervakningen det stöd respektive nämnd behöver?

Fokus i programmet ligger i huvudsak inom området biologisk mångfald och till del inom ekosystemtjänstområdet. Trafikkontoret är berört av båda områdena och den planerade övervakningen kommer ge stöd åt vårt arbete. Ett större fokus på ekosystemtjänster hade inneburit ett ännu bättre stöd, t.ex. dagvattenfrågor och på vilket vis dagvatten som avleds från hårdgjorda ytor kan bli en tillgång för angränsande grönytor.

Trafikkontorets behov av stöd utgörs av konkreta verktyg som kan användas vid planering, genomförande, drift och underhåll. Inom programområde uppföljning av skötsel och åtgärder kommer det planerade digitala stödverktyget för prioritering av naturvårdsskötsel bli ett bra stöd.

Avgörande för vilket stöd rapporten kommer kunna ge trafikkontoret är på vilket sätt uppdateringar och ny kunskap sprids. Dpmap är ett lättillgängligt digitalt kartverktyg med möjlighet till överlagring av en stor mängd kartdata. Verktöget är ett etablerat hjälpmedel som används dagligen av trafikkontoret varför det är bra om underlag som ska spridas, förankras och användas är lättillgängligt via programmet.

Inom programområdet Uppföljning av skötsel och åtgärder kommer en utökad idébank för bland annat grönytekomensation vara ett bra stöd. Idébanken kommer kunna användas även vid andra tillfällen förutsatt att den är lättillgänglig. Det är avgörande att den som berörs har tillgång till informationen vid rätt tillfälle. Ett enkelt sätt att signalera t.ex. att ett åtgärdsförslag från miljö- och hälsoskyddsnämnden finns för en plats kan vara en markering i kartan med en hänvisning. Ett slags ”samordningsvinstlager” i dpmap.

Information om hur data hittas måste finnas i handböcker och kontorsrutiner för att direkt bli tillgängliga för nyanställda. Ett samarbete mellan dem som skriver rutiner och miljöförvaltningen kan behövas.

Kurser om hur man kommer åt och framför allt stöd i hur man tolkar olika underlag och föreläsningsserier internt skulle vara värdefullt för tillgängligheten till det material som ska tas fram och uppdateras inom programmet för miljöövervakning.

2) Finns det andra undersökningar som behöver genomföras?

Trafikkontoret anser att det finns ett visst behov av stöd/tillgång till underlag om hur kommunen arbetar med svaga gröna samband i de gröna kilarna.

Trafikkontoret anser även att en utredning kring vilken typ av stöd som behövs inför byggskeden skulle behövas. Vad påverkar vad under byggtiden? Vad behöver man tänka på för att inte förstöra naturvärden under byggtiden. Grundvatten, dikesföretag, upplag, skötsel, och nödvändig juridik kring detta.

3) Har planen rätt prioriteringar av de olika miljöövervakningsinsatserna?

Det är svårt för kontoret som inte är specialister inom området att bedöma om programmet prioriterar rätt områden. Kontoret har fullt förtroende för att den kompetensen finns inom miljöförvaltningen. Övervakning som utifrån trafikkontorets arbete är prioriterade:

- Förankring: Lättillgängligt och lätt kommunicerat material är avgörande för att kontoret ska kunna använda oss av resultaten i rapporten. Material som vänder sig direkt till entreprenörer, drift och underhållspersonal behövs. Föreläsningsserier och minikurser mm vid uppdateringar kan också underlätta. Tryckta rapporter når inte ut till dem som behöver underlaget.
- Övervakning som ger rätt stöd till skötsel av park och naturmark
- Övervakning som ger rätt stöd till åtgärder och skötsel som gynnar biologisk mångfald och ekosystemtjänster
- Övervakning som ger rätt stöd till ekosystemtjänster och dagvatten som resurs i den gröna infrastrukturen.
- Övervakning av tillgänglighet till park och natur som entréer, parkering, närhet till kollektivtrafik, skyltning och toaletter
- Övervakning som ger rätt stöd till åtgärder som gynnar social grön infrastruktur och stärker svaga gröna samband socialt och ekologiskt.

4) Finns det annat stöd än miljöövervakning som respektive nämnd skulle vilja ha från miljö- och hälsoskyddsnämnden när det gäller biologisk mångfald och ekosystemtjänster m.m.?

Trafikkontoret anser att det inom programmet presenteras mycket som kommer bli ett bra stöd för vår verksamhet.

Inom programområde ekosystemtjänster relaterade till biologisk mångfald planeras en uppföljning av trädskrontäckning i staden. Skrontäckning används som ett mått på lagringskapacitet av kol och förmåga att reglera lokalklimat. Den kan också användas för att bedöma vegetationens förmåga att fånga upp nederbörd och avdunsta vattnet till atmosfären, s k interception. Andel genomsläpplig yta och andel yta med skrontäckning är indikatorer som ingår i den internationella mätmetoden City Biodiversity Index (CBI), som staden testar.

Det är av intresse för trafikkontoret att undersökningen behandlar skrontäckning utifrån art och placering. Olika arter ger olika

ekosystemtjänster beroende på var och hur de placeras, vilket skulle kunna ge stöd vid växtval.

Inom programområde naturtyper/biotoper skulle det vara av vikt att platser där död ved är lämpligt att lägga ut/ligger tas med i dpm.

Det skulle kunna vara ett stöd vid exploatering och investering.

Inom programområde arter och artgrupper planeras regelbunden uppföljning av gräsmarker. Då gräsytor utgör stor del av

parkmarken så borde det vara relevant att undersöka på vilket sätt det går att öka den biologiska mångfalden utan att påverka de rekreativa värdena negativt.

Inom programområde arter och artgrupper planeras en uppföljning av åtgärder för groddjur. Kring befintliga och framtida groddammar behövs ett tänk kring helheten. Det finns en risk att spridningsvägar/vandringsvägar påverkas av skötsel och exploatering. Lättillgängligt material som visar vad som är viktigt för groddjuret i närmiljön och hur de rör sig behövs.

Främst inom programområde arter och artgrupper planeras även ett stort antal åtgärder som avser inventering. Vid investeringar i parkmark och utveckling av naturmark till park är det relevant att veta vilka naturvärden som finns på en plats. Det är oklart i programmet hur dessa kommer kunna bli tillgängliga för trafikkontoret.

Inom programområde ekosystemtjänster relaterade till biologisk mångfald planeras strandinventeringen uppdateras. Trafikkontoret skulle vara hjälpt av att inventeringen omfattade även tillgänglighet som entréer, parkering, närhet till kollektivtrafik, skyltning och toaletter.

Inom programområde uppföljning av skötsel och åtgärder är underlag och prioriteringar för rätt skötsel inom rätt område viktigt.

För att detta ska vara relevant måste åtgärderna kopplas till den budget som finns för skötsel av park och naturmark.

Vidare inom samma programområde vill trafikkontoret lyfta fram vikten av dialog med brukare. Om skötseln ska ändras på ett sätt som påverkar de rekreativa värdena inom ett område krävs förankring och dialog med närboende. Här skulle stöd från miljöförvaltningen vara bra.

Trafikkontorets förslag

Trafiknämnden godkänner trafikkontorets tjänsteutlåtande som svar på remiss från miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Slut

Bilagor

1. Program för miljöövervakning av biologisk mångfald och relaterade ekosystemtjänster 2017-2021.